

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/10/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8616204457
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8616204457.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Petra Straku, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého D. Š.B., V. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, dieťa rodičov J.V. X., V. XX.X.XXXX, P. Q. XX, XXX XX T. a D. Š., V. X.X.XXXX, P. R. XX/XX, XXX XX T., za účasti Okresnej prokuratúry Svidník, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 5P/47/2016-16 zo dňa 11.1.2017, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

odôvodnenie:

Predmet konania.

1. Predmetom konania je návrh matky na zvýšenie výživného zo strany otca na maloletého D. Š. zo sumy 82,98 eura na sumu 150 eur mesačne od 14.10.2016 do budúcnosti.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„I. M e n í rozsudok Okresného súdu Svidník č. k. 3C/127/2004-18 zo dňa 24.2.2005 vo výroku o výživnom tak, že zvyšuje výživné zo strany otca na maloletého D. Š. zo sumy 82,98 eura na sumu 130 eur mesačne od 14.10.2016 do budúcnosti, ktoré je povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci pod následkom výkonu rozhodnutia vopred.

II. Dĺžné výživné v sume 115,27 eura za obdobie od 14.10.2016 do 31.12.2016 p o v o ľ u je otcovi splácať po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným dňom právoplatnosti rozsudku vždy do 15. dňa v mesiaci až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že rodičia maloletého nie sú manželia. Naposledy o výživnom bolo rozhodované rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 3C/127/2004-18 zo dňa 24.2.2005, na základe ktorého bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 82,98 eura mesačne. V čase rozhodovania matka pracovala v Nemecku a jej priemerný čistý mesačný zárobok bol v sume 900 eur. Otec pracoval taktiež v Nemecku a jeho priemerný čistý mesačný zárobok bol v sume 900 eur. Matka od 12.12.2016 pracuje ako pomocný zdravotný personál v NsP Svidník a jej priemerný hrubý mesačný zárobok je v sume 405 eur, keďže zatiaľ nedostala prvú výplatu. Maloletý D. Š. je študentom 1. ročníka SOŠ elektrotechnickej v Humennom. Matka mu prispieva na stravu, internát a cestovné v sume 90 eur mesačne. Taktiež mu platí obedy v sume 25 eur mesačne. Maloletý každý rok absolvuje kúpeľnú liečbu v trvaní troch týždňov, keďže má alergiu. Matka za túto kúpeľnú liečbu platí 250 eur. Matka má ďalšie vyživovacie povinnosti voči T. P., ktorý má 17 rokov a je študentom 3. ročníka Spojenej školy Svidník a J. X., ktorá má 6 rokov a navštevuje Materskú školu Svidník.

4. Prijal právny názor, že v porovnaní s poslednou úpravou o výživnom zo strany otca na maloletého došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého, pretože v čase posledného

rozhodovania o výživnom maloletý chodil do materskej školy a v súčasnosti je študentom 1. ročníka SOŠ elektrotechnickej v Humennom, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Od posledného určenia výživného už ubehlo viac 11 rokov. Súd dospel k záveru, že výživné zo strany otca na maloletého v sume 130 eur je vzhľadom na potreby maloletého, ale aj na schopnosti a možnosti otca primerané, aj keď nie je známy súčasný príjem otca. Otec sa nedostavil na pojednávanie, pričom doručenie predvolania bolo riadne preukázané. Maloletý má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že matka sa osobne stará o maloletého a uhrádza aj všetky výdavky vznikajúce v ich spoločnej domácnosti. Dlhé výživné za obdobie od 14.10.2016 do 31.12.2016 pozostáva zo sumy 115,27 eura. Rozdiel medzi zvýšeným výživným a pôvodným výživným predstavuje sumu 47,02 eura, keďže otec pravidelne platí výživné (130 eur - 82,98 eura). Teda dlžné výživné za 14 dní mesiaca október je v sume 21,23 eura, za 2 mesiace november a december 2016 je v sume 94,04 eura (2 mesiace x 47,02 eura). Súd povolil otcovi splácať túto sumu v mesačných splátkach po 20 eur, pretože v súčasnosti nie je známy jeho príjem (§ 232 ods. 4 CSP).

5. Poukázal na ust. 62, ods. 1,2,4,5, § 78, ods.1,3, § 75, ods. 1, § 76, ods. 1, § 77, ods. 1 Zákona o rodine.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p. a žiadnemu účastníkovi náhradu trov nepriznal.

Obsah odvolania otca

7. Proti rozsudku podal odvolanie otec maloletého. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok a zvýšil výživné na 100 Eur mesačne. V odvolaní uviedol, že je vyše roka bez zamestnania a nepoberá žiadne dávky.

8. K odvolaniu otca podala písomné vyjadrenie matka maloletého a kolízny opatrovník, ktorí navrhli potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnutý rozsudok postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387, ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

10. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu v čase rozhodovania súdu bolo potrebné mať na zreteli ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 231 CSP, ktorý je vyjadrením zásady clausula rebus sic stantibus. Rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu o vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvale, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

11. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Pri posudzovaní zmeny pomerov prihliadol na rozhodujúce okolnosti, ktoré odôvodňovali zmenu výživného.

Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine (ďalej len „ZoR“) pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

12. Zákon o rodine v ustanovení § 78 ods. 1 vymedzuje kritériá, ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami.

13. Výživné má zabezpečiť také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Výživné pre mal. dieťa má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov, a o toto právo nemôže byť ukracované.

14. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Pri skúmaní oprávnených potrieb maloletých detí je potrebné a nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby, ktoré sa vyskytujú len niekedy, napríklad v dobe letných prázdnin. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúce bežné potreby, ale všetky potreby prospešné pre všestranný vývoj detí, teda i potreby vyskytujúce sa nepravidelne za dlhšie obdobie. K týmto odôvodneným potrebám sa musí prihliadať pri určovaní výšky výživného. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť k všetkým dôležitým okolnostiam, u každého rodiča zvlášť, prihliadnuť na vek, vyspelosť dieťaťa, prihliadnuť na nevyhnutné potreby a potreby, ktoré sú nad rámec bežných potrieb, náklady ktoré súvisia so zdravotným stavom maloletých detí, je nutné prihliadnuť na majetkové pomery oboch rodičov a následne až tak zhodnotiť možnosti, schopnosti otca ako povinného a zhodnotiť odôvodnené potreby maloletých detí.

15. Za preukázaného skutkového stavu bolo dôvodné dospieť k záveru, že u maloletého došlo k podstatnej zmene pomerov spojených so zvýšením odôvodnených potrieb spojených predovšetkým s jeho fyzickým vývojom, školským vzdelávaním, s potrebami súvisiacimi s jeho záujmami tak, ako správne skonštatoval i súd prvej inštancie. Ako to vyplýva z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Svidník, sp.zn. 3C 127/04, v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu o výživnom mal maloletý D. 4 roky, navštevoval predškolské zariadenie. V súčasnosti je študentom strednej školy, ktorá je mimo miesta jeho bydliska. Má zdravotné problémy v súvislosti s alergiou. Výdaje, ktoré v konaní vyčíslila matka je potrebné považovať za primerané, zodpovedajúce veku, zdravotnému stavu a záujmom maloletého.. Súd správne prihliadol na to, že matka maloletého sa osobne o mal. stará, zabezpečuje mu bývanie, stará sa o spoločnú domácnosť, finančne zabezpečuje jeho materiálne potreby.

16. Otec namieta záver súdu o určení výšky výživného s ohľadom na skutočnosť, že je nezamestnaný a nedosahuje žiaden príjem. Zákon o rodine pri rozhodovaní o výške výživného vymedzuje kritériá, ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča sú dôležité jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že súd vychádzal z týchto zákonných kritérií pri určovaní výšky výživného. Otec poukazuje na to, že je nezamestnaný. V priebehu konania zo strany otca neboli tvrdené a predložené relevantné dôkazy preukazujúce neschopnosť otca nájsť si zamestnanie, ktoré by mu prinášalo príjem. Ak by dôkazy predložené boli, súd by bol povinný zohľadniť snahu otca pri riešení tejto situácie. Otec sa napriek skutočnosti, že návrh na zvýšenie výživného mu bol doručený k nemu nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil, nepožiadala súd o jeho odročenie, nepredložil dôkazy preukazujúcej jeho nepriaznivú životnú situáciu. Vzhľadom na absenciu tvrdení a dôkazov na strane otca vo vzťahu k preukázateľnému dôvodu, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach s prihliadnutím na vek, vzdelanie a skúsenosti sa zamestnať a mať príjem, je potrebné mať za to, že ak nebol preukázaný dôležitý dôvod preukazujúci opak zistení vyplývajúci z vykonaného dokazovania, je potrebné vychádzať z toho, že je v schopnostiach a možnostiach otca plniť výživné.

17. Je povinnosťou otca snažiť sa zabezpečiť a nájsť si vhodné zamestnanie, poprípade aj v mieste vzdialenejšom od bydliska.

18. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Matka zabezpečuje maloletému osobnú starostlivosť, ktorá aj takýmto spôsobom plní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Určené výživné s prihliadnutím na vek a odôvodené potreby mal. možno považovať za primerané. Výživným sa však nerozumejú iba náklady na stravu, ale aj náklady na kultúry, športový, ako aj celkový spoločenský život. Výživné je osobným právom dieťaťa a má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že matka zabezpečuje osobnú starostlivosť a výživné z jej strany tak spočíva aj v poskytovaní tejto osobnej starostlivosti. Je potrebné prihliadnuť na to, že mal. D. potrebuje zvýšenú starostlivosť, keďže má zdravotné problémy.

19. Ani ďalšie odvolacie námietky otca nespochybnili vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd napadnutý rozsudok s výnimkou výroku o zastavení konania o návrhu matky podľa §387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol s poukazom na ustanovenie § 57 CMP, podľa ktorého o trovách konania súd rozhoduje len na návrh.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).